

การไถพรวนเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ไถพรวนถูกวิธี... รักษาหน้าดิน(ดี)ให้ยั่งยืน

การปฏิบัติไถพรวนดินที่ถูกต้อง สามารถป้องกันการสูญเสียหน้าดินจากการชะล้างพังหลายที่มีสาเหตุมาจากน้ำฝน ซึ่งร่องไถพรวนจากวิธีไถพรวนดินตามแนวระดับ จะทำหน้าที่เสมือนเขื่อนสกัดกั้นความแรงและความเร็วของน้ำไหลบ่า โอกาสที่ร่องไถพรวนจะขยายเป็นขนาดใหญ่ก็ลดลง อีกทั้ง การไถพรวนดินน้อยครั้ง ไถพรวนดินล่าง จะช่วยให้น้ำฝนซึมลึกลงดินได้มากขึ้น จึงช่วยรักษาหน้าดินให้คงอยู่เพื่อทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน **มีวิธีปฏิบัติไถพรวนดังนี้**

ไถพรวนตามแนวระดับ

- ไถพรวนดินให้ขนานกันไปตามแนวระดับเดียวกัน ขวางความลาดเทของพื้นที่ ขณะดินมีความชื้นเหมาะสม ไม่แห้ง หรือแฉะจนเกินไป เพื่อป้องกันดินอัดแน่น ไถดินลึก 7-10 เซนติเมตร สำหรับปลูกพืชไร่พืชล้มลุกทั่วไป
- เหมาะสมกับพื้นที่ที่มีความลาดเทไม่เกิน 8 เปอร์เซ็นต์ ความลาดเทสม่ำเสมอ มีความยาวของความลาดเทไม่เกิน 100 เมตร
- วิธีนี้ช่วยให้ปลูกพืชตามแนวระดับทำได้สะดวกสามารถลดการสูญเสียดินได้มากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์

ข้อพึงระวัง

ในขั้นตอนการวางแนวระดับของพื้นที่เพื่อการไถพรวน ต้องออกแบบให้ถูกต้อง โดยใช้อุปกรณ์ กล้องส่องหาระดับ หรือ ไม้ เอ-เฟรม ช่วยหาแนวระดับ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยุ่งยากสำหรับเกษตรกร ดังนั้นจึงอนุโลมให้แถวปลูกพืชผิดไปจากแนวระดับได้ประมาณ 3 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ เกษตรกรสามารถประสานเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินเพื่อขอคำแนะนำหรือศึกษาได้จากเพิ่มเติม เอกสารการหาแนวระดับของพื้นที่ ได้จาก**เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน www.ldd.go.th**

ไถพรวนน้อยครั้ง

- ใช้เครื่องจักรไถพรวน ปลูกพืชและใส่ปุ๋ยในคราวเดียว หรือใช้จอบ เสียม เปิดหน้าดินเป็นหลุมแล้วหยอดเมล็ดพันธุ์พืช ช่วยลดจำนวนครั้งที่รถไถอยู่ในแปลงลดการอัดแน่นเป็นแผ่นแข็งที่ผิวหน้าดิน
- เหมาะกับเนื้อดินร่วน ดินร่วนปนทรายระบายน้ำดี **แต่ไม่เหมาะกับดินเนื้อละเอียด พวกดินร่วนปนดินเหนียว ดินทรายแป้ง หรือ ดินเหนียวที่มีการระบายน้ำไม่ดี**

ไม่ไถพรวน

- งดเว้นการไถพรวนดิน ไม่มีการกำจัดวัชพืช วิธีนี้เหมาะสำหรับปลูกข้าวโพดและถั่วเหลือง **แต่ไม่เหมาะกับพืชที่มีหัวใต้ดิน**
- เศษเหลือของพืชทำหน้าที่เป็นวัสดุคลุมดิน จึงช่วยชะลอความเร็วของน้ำไหลบ่า เมื่อสลายตัวจะให้อินทรียวัตถุแก่ดิน
- รักษาธาตุอาหารและอินทรียวัตถุให้คงอยู่ในดิน รักษาความชื้นดิน ควบคุมอุณหภูมิผิวดินตอนกลางวันไม่ให้ร้อนจัดเกินไป รักษาโครงสร้างทางกายภาพของดิน ทำให้ดินไม่แน่นทึบ

ไถพรวนดินล่าง

- ใช้เครื่องจักรกลไถพรวนดินล่าง ทำให้ดินชั้นล่างแตกแยกโดยไม่ยกดินชั้นล่างขึ้นมาบนผิวหน้าดินไถดินลึกเกิน 60 เซนติเมตร
- เหมาะสำหรับทำลายชั้นอัดแน่นดินล่างที่ถูกอัดแน่น สภาพการซึมซาบน้ำช้า หรือ เป็นดินตื้น

วันดินโลก 2569

Tackle Soil Compaction, Boost Food Production

LDD กรมพัฒนาที่ดิน LAND DEVELOPMENT DEPARTMENT